

PROGRAMOS PAVADINIMAS

Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos programa „Gyvai“

TIKSLINĖ GRUPĖ

6–7 klasių mokiniai, jų mokytojai ir tėvai.

PROGRAMOS TIKSLAI

Suteikti vaikams gyvenimo įgūdžių, reikalingų sveikai gyventi ir nepradėti vartoti tabako, alkoholio ir narkotikų.

APIE PROGRAMĄ

6–7 klasių moksleiviai dalyvauja 14-oje pamokų, kuriose mokosi bendrauti, kritiškai ir kūrybiškai mąstyti, apginti savo nuomonę, atpažinti bendraamžių įtaką, supažindinami su alkoholio, tabako ir narkotikų keliama žala. Programoje dalyvaujančių moksleivių tėvai yra kviečiami dalyvauti trijuose praktiniuose seminaruose. Svarbiausias jų tikslas – suteikti žinių ir įgūdžių, reikalingų apsaugoti vaikus nuo tabako, alkoholio ir narkotikų vartojimo paauglystėje. Prieš pradėdami vesti minėtas pamokas, pedagogai dalyvauja 2 dienų trukmės mokymuose, kuriuose išsamiai pristatoma programos metodinė medžiaga, suteikiama informacijos apie psichiką veikiančias medžiagas, mokytojai patys veda ir atlieka pamokų užduotis, organizuoja žaidimus, taiko metodus. Programos metodinę medžiagą sudaro: vadovas mokytojui, pratybų sąsiuvinis moksleiviams, informacinių kortelių rinkinys.

PROGRAMOS EFEKTYVUMAS

Programa „Gyvai“ sėkmingai įgyvendinta ir įvertinta 2003–2007 metais Europos Komisijos paremtame tarptautiniame projekte „Europinė priklausomybės nuo narkotikų programa“ (EU-Dap – European Drug Abuse Prevention Trial). Tyrimo rezultatai parodė, kad programoje „Gyvai“ dalyvavę moksleiviai pradėjo mažiau eksperimentuoti su alkoholiu ir rūkalais. Šios programos efektyvumą lemia tai, kad „Gyvai“ pamokose ne tik suteikiama informacija apie psichiką veikiančių medžiagų vartojimo žalą, bet ir ugdomi moksleivių gyvenimo įgūdžiai.

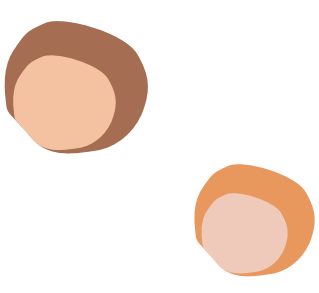
AUTORINIŲ TEISIŲ TURĖTOJAI IR JŲ KONTAKTAI

VšĮ „Paramos vaikams centras“
Šeimyniškių g. 3A, LT-09312 Vilnius
Latvių g. 19A, LT-08113 Vilnius
El. paštas pvc@pvc.lt
Tel. 8 611 43567

INFORMACIJOS ŠALTINIAI

SPAUSTI

PROGRAMOS PAVADINIMAS

Žalingų įpročių prevencijos programa „Sniego gniūžtė“

TIKSLINĖ GRUPĖ

8–12 klasių mokiniai.

PROGRAMOS TIKSLAI

Supažindinti paauglius su kvaišalų žala organizmui bei vartojimo pasekmėmis; Ugdyti paauglio psichologinį atsparumą neigiamam aplinkos poveikiui (išmokti pasakyti „Ne“, įveikti psichologinę krizę); Išmokyti paauglį pažinti save, ugdyti jame pasitikėjimą savimi, savos vertės pajautimą įvairių užsiėmimų, skatinančių atskleisti kiekvieno žmogaus sugebėjimus, pagalba; Išmokti priimti aplinkinius tokius, kokie jie yra bei gerbti jų nuomonę ir teises; Išmokyti bendradarbiauti su vyresniaisiais, pasitikėti jais, dirbti ir žaisti kartu.

APIE PROGRAMĄ

Programos modelis, grindžiamas bendravimo psichologijos mokslo principais – tai veiksmingų bendravimo priemonių sutelktų į intensyvių sveikatai palankaus elgesio ir vertybių ugdymą visuma.

„Sniego gniūžtės“ programą planuoja ir įgyvendina patys paaugliai, t.y. programos rengėjų apmokytos ir prižiūrimos komandos. Paaugliams daug lengviau sukurti bendraamžiams malonią aplinką, kuri nėra nuobodi ir kartu skatina nevartoti svaigalų. Programą sudaro: stovyklos (1–3 kartai per metus); mokymai (prieš stovyklas arba kitokiu principu); testiniai renginiai (1–4 kartai per mėnesį). Programą įgyvendina psichologijos arba psichikos sveikatos srities išsimokslinimą įgiję specialistai, kurie turi praeiti ne trumpesnius kaip 6 val. vidinius programos mokymus. Visi programoje dalyvaujantys mažų grupių vadovai – moksleiviai praeina 20 val. vidinius mokymus prieš prasidedant programai. Dvi dienas prieš stovyklą vyksta privalomi praktiniai mokymai visam stovyklos personalui, per kuriuos pasiruošiama priimti stovyklautojus, dirbama komandoje. Mokymo-metodinį darbą pasirengimo stovyklai metu atlieka Bendravimo sveikatai mokykla „Sniego gniūžtė“ stovyklų patirtį turintys psichologai.

PROGRAMOS EFEKTYVUMAS

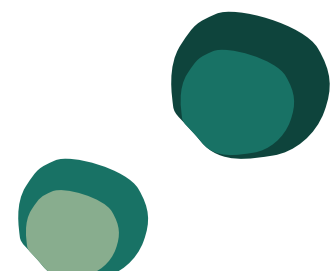
Įgyvendinamos programos dėka paauglys įtraukiamas į nuolatinę prasmingą veiklą, kurios dėka jis įgyja sveikos gyvensenos įgūdžius, išmoksta dirbti grupėje ir gali siekti įgyti vadovo įgūdžių. Sniego gniūžtės (angl. snowball) metodika Lietuvoje buvo analizuojama ir tobulinama Kauno kardiologijos instituto specialistų, ji buvo pripažinta, įvertinta Švietimo ir mokslo ministerijoje bei aprobuota kaip efektyvi prevencijos priemonė kovai su žalingais įpročiais moksleivių tarpe vidurinėse mokyklose.

AUTORINIŲ TEISIŲ TURĖTOJAI IR JŲ KONTAKTAI

LJS „Žingsnis“
Žaliųjų ežerų g. 3-21,
LT-08408, Vilnius
+37064897073 (pirmininkas Eimantas Butkus)
info@zingsnis.lt

INFORMACIJOS ŠALTINIAI

SPAUSTI

PROGRAMOS PAVADINIMAS

Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programa „Savu keliu“

TIKSLINĖ GRUPĖ

Visa mokyklos bendruomenė: 2–12 klasių mokiniai, jų tėvai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, kiti mokykloje dirbantys darbuotojai bei socialiniai partneriai. Programą gali įgyvendinti bendrojo ugdymo mokyklos ir profesinio mokymo įstaigos.

PROGRAMOS TIKSLAI

Igalinti mokyklos bendruomenę mažinti mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo riziką ir skatinti apsauginių veiksmų formavimąsi.

APIE PROGRAMĄ

Programą įgyvendina specialiai darbui su šia programa dirbti parengti mokyklos administracijos atstovai, švietimo pagalbos specialistai ir klasių vadovai. Juos konsultuoja Nacionalinės švietimo agentūros darbuotojai.

Programos įgyvendinimas: mokymai mokyklos bendruomenei apie psichoaktyvias medžiagas, jų poveikį, prevenciją (4 akad. val.), mokymai programos koordinatoriams (24 akad. val.) ir klasių vadovams (8 akad. val.) apie programos įgyvendinimą, mokinių apklausa prieš ir po programos įgyvendinimo, klasės valandėlės mokiniams, paskaitos/užsiėmimai tėvams, programos įgyvendinimo rezultatų aptarimas.

Programos temos ir užsiėmimų formos yra pritaikytos vaikų amžiui, kūrybiškos, inovatyvios; naudojami šiuolaikinio įtraukiančio ugdymo ir informavimo metodai bei technikos: diskusijos, praktinės užduotys, vaidmenų, komandiniai žaidimai, darbas grupėse, porose, stalo žaidimai ir kiti metodai bei technikos.

Programos medžiaga: programos vadovas, mokytojo knyga (1–4 kl., 5–6 kl., 7–8 kl., 9–12 kl.), mokytojo knyga 9–12 kl. profesinei mokyklai, mokytojo knyga specialiųjų ugdymosi poreikių vaikams, vadovas darbui su tėvais, pratimų sąsiuviniai visų klasių mokiniams, stalo žaidimai (5–6 kl., 7–8 kl., 9–12 kl.).

PROGRAMOS EFEKTYVUMAS

Nustatyta, kad pagerėjo programos užsiėmimuose dalyvavusių mokinių žinios apie alkoholio vartojimo poveikį ir pasekmes, apie alkoholio, narkotikų ir tabako vartojimo poveikį bei pasekmes sveikatai. Programoje dalyvavę mokiniai alkoholio vartojimą vertina kaip labiau rizikingą. Programos užsiėmimuose dalyvavę mokiniai pakeitė nuostatą į alkoholio ir tabako vartojimą: labiau tikėtinomis laikė neigiamas pasekmes. Taip pat sumažėjo šių mokinių teigiamos nuostatos narkotikų vartojimo atžvilgiu. Įgyvendinus programą, joje dalyvavę mokiniai jaučiasi saugiau, geriau vertina atmosferą klasėje nei programoje nedalyvavę mokiniai.

AUTORINIŲ TEISIŲ TURĖTOJAI IR JŲ KONTAKTAI

Nacionalinė švietimo agentūra
<http://nsa.smm.lt>

INFORMACIJOS ŠALTINIAI

SPAUSTI

PROGRAMOS PAVADINIMAS

Ankstyvosios intervencijos programa (FreD goes net)

TIKSLINĖ GRUPĖ

Eksperimentavimo su psichoaktyviosiomis medžiagomis (išskyrus tabaką) ar nereguliaraus jų vartojimo patirtį turintys 14–21 m. jaunuoliai, kurie dar nėra priklausomi.

PROGRAMOS TIKSLAI

Motivuoti jauną žmogų keisti savo elgesį, paskatinti suabejoti jau turimomis žiniomis, susijusiomis su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, žala bei pasekmėmis.

APIE PROGRAMĄ

Programą įgyvendina parengti pedagoginių psichologinių/švietimo pagalbos tarnybų ir (ar) visuomenės sveikatos biuro specialistai. Programą sudaro trys dalys: pradinis pokalbis, kuris yra skirtas kontakto užmezgimui, 8 val. praktiniai užsiėmimai aktyviai veiklai, diskusijoms, patirčių pasidalijimui bei refleksijoms ir baigiamasis pokalbis (viso 10 val.). Dalyvavimas šioje programoje gali būti savanoriškas bei įpareigojantis (kaip administracinio poveikio ar vaiko minimalios priežiūros priemonė). Programa vykdoma, kai surenkama 6-12 jaunuolių grupė. Šios programos įgyvendinimą reglamentuoja Sveikatos apsaugos ir Švietimo, mokslo ir sporto ministrų 2018 m. sausio 18 d. įsakymas Nr. V-60/V-39 „Dėl ankstyvosios intervencijos programos vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“

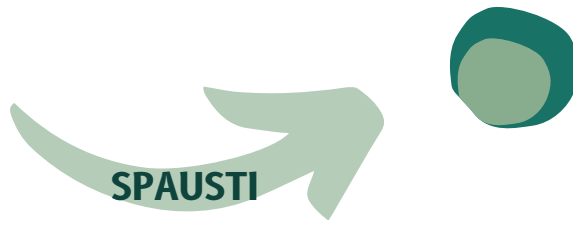
PROGRAMOS EFEKTYVUMAS

87 proc. programoje dalyvavusių jaunuolių pakeitė požiūrį į narkotikų vartojimą, 75 proc. ketina mažiau vartoti, 59 proc. ketina nustoti vartoti.

AUTORINIŲ TEISIŲ TURĖTOJAI IR JŲ KONTAKTAI

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas
<https://ntakd.lrv.lt/lt>
Renata Šarkanė, el. paštas
renata.sarkane@ntakd.lt

INFORMACIJOS ŠALTINIAI

SPAUSTI